

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 53 lõike 2 punkti 3, § 61 lõike 1 ning tuginedes SKP Invest OÜ 25.03.2025 taotlusele nr T-KL/1026691-2, Tapa Vallavolikogu 19.06.2025 otsusele nr 202 ja xx kirjale nr xx, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. anda SKP Invest OÜ-le (registrikood 11476740) tähtajaline keskkonnaluba nr KL-526227 15 aastaks aadressil Lääne-Viru maakond, Tapa vald, Uudeküla, Porkuni metskond 27 (katastritunnus 78701:005:0180) ja Tika (katastritunnus 78601:001:0321) Uudeküla maardlas Uudeküla II kruusakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks.

1.2. Määrata keskkonnaloale nr KL-526227 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse punktis 3.2. „Kõrvaltingimuste seadmine“ toodust.

1.3. Avalikustada SKP Invest OÜ-le keskkonnaloa nr KL-526227 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Keskkonnaluba nr KL-526227 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

2.1.1. SKP Invest OÜ (reg.kood 11476740, aadress Villa tn 50-2, Ülenurme alevik, Kambja vald, Tartu maakond; edaspidi ka *ettevõtte või loa taotleja*) esitas 27.11.2024 Keskkonnaametile taotluse Uudeküla II kruusakarjääri keskkonnaloa saamiseks. Taotluses esinenud puuduste tõttu tuli seda täiendada ja nõuetekohane taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 25.03.2025 menetluse nr M-130322 juurde dokumendina nr DM-130322-7. Menetluse jooksul edastatud lisaandmed on registreeritud KOTKAS-s 12.05.2025 numbriga DM-130322-15.

Taotletav Uudeküla II kruusakarjäär asub Lääne-Viru maakonnas Tapa vallas Uudekülas riigile kuuluvatel kinnistutel Tika (katastritunnus 78601:001:0321, registriosa nr 6475650, riigivara

valitsejaks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, volitatud asutuseks Maa- ja Ruumiamet) ning Porkuni metskond 27 (katastritunnus 78701:005:0180, registriosa nr 12101050, riigivara valitsejaks Kliimaministeerium, volitatud asutuseks Riigimetsa Majandamise Keskus).

Taotletav mäeeraldis hõlmab Uudeküla maardla (registrikaart nr 1016) täitekruusa aktiivse tarbevaru plokki 2 täielikult. Tegemist on uue mäeeraldisega, mille pindala (ka teenindusmaa pindala) on 11,29 ha. Taotletava mäeeraldisega hõlmataavad varukogused on järgmised:

2 plokk – täitekruus, aktiivne tarbevaru: 733 tuh m³, kaevandatav varu: 705 tuh m³.

Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 47 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on teede- ja üldehitus. Keskkonnaloa kehtivusajaks taotletakse 15 aastat ja kaevandatud maa korrastatakse metsamaaks.

Geoloogilise uuringu teostaja: Maavarauuringud OÜ (reg.kood 14346587). Aruande nimetus: „Uudeküla II uuringuruumi kruusa varu geoloogiline uuring (varu seisuga 01.09.2024) töö nr 24-790“. EGF number: 9911. Varu arvele võtmise otsuse kuupäev ja number: 09.10.2024 nr 1-17/24/2005.

2.1.2. Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

MaaPS § 49 lõike 2 alusel andis keskkonnaloa taotlusele arvamuse maavarade registri vastutav töötleja (Maa-ameti 11.12.2024 kiri nr 9-3/24/14929-2).

Riigilõiv 1990 eurot on tasutud 10.01.2025 riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkti 4 kohaselt.

2.1.3. Taotletav mäeeraldis ning selle teenindusmaa külgnevad isaservas vahetult olemasoleva Uudeküla kruusakarjääri (loa nr KL-520320; loa omaja Verston OÜ; luba kehtib kuni 23.05.2039) mäeeraldisega ning selle teenindusmaaga.

Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa asuvad täielikult Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundlikul (Eesti looduse infosüsteemi (*EELIS*) kood LTA1000001) ja kaitsmata põhjaveega (*EELIS* kood LTA1000226) aladel.

Avalikus kasutuses oleva kohaliku Uudeküla-Savalduma tee (nr 7870044) äärmise sõiduraja välimine serv asub taotletava mäeeraldisega ja selle teenindusmaa lõunaservast ~ 31 m kaugusel.

Uudeküla II kruusakarjääri ala kattub pindalaliselt täielikult Rakvere fosforiidimaardla (registrikaart nr 0192) fosforiidi prognoosvaru 25. plokiga.

Uudeküla II kruusakarjääri mäeeraldisel, teenindusmaal ega karjääri mõjupiirkonnas, milleks on eeldatavalt ca 250-300 m, ei ole Natura 2000 võrgustiku alasid (lähim ca 5,5 km kaugusel, Porkuni loodusala RAH0000374). Kaitsealuseid elupaigatüüpe mäeeraldisel ja teenindusmaal ei ole. Taotletaval mäeeraldisel ning selle mõjupiirkonnas puuduvad märgalad, jõeäärsed alad, jõesuudmed ja merekeskkond. Lähim looduskaitseala on Alupere looduskaitseala (KLO1000677), mis jääb karjääri piirist ligikaudu 120 m põhja poole. Kaevandamiseks taotletav ala kattub rohevõrgustikuga.

2.2. Keskkonnanloa taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 27.11.2024 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Tapa Vallavalitsusele (edaspidi ka *kohaliku omavalitsuse üksus*; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

Loa andja teavitas ettevõtet menetluse algatamisest 26.03.2025 kirjaga nr DM-130322-8 ning küsis kohaliku omavalitsuse üksuselt 26.03.2025 kirjaga nr DM-130322-9 täiendavalt arvamust nõuetekohaseks tunnistatud taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 2¹, MaaPS § 49 lg 6). Tapa Vallavolikogu nõustus 19.06.2025 otsusega nr 202 (registreeritud KOTKAS-s 25.06.2025 numbriga DM-130322-16) keskkonnanloa andmisega tingimuslikult.

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 26.03.2025 väljaandes Ametlikud Teadaanded ning piirinaabreid ja mõjutatud isikuid taotluse esitamisest 26.03.2025 kirjaga nr DM-130322-8 (KeÜS § 46 lg 1 p-d 1 ja 2). Loa andja otsustas jätta ajalehes teade avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2).

Kuni loa andmise või sellest keeldumise otsuse tegemiseni on igal ajal õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid *laekus/ei laekunud*.

Loa andja tegi eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lg 2 p 1, lg 3). *Avalikku arutelu ei korraldatud, kuna menetlusosalised ei esitanud loa menetluse ajal selle suhtes vastuväiteid.*

Loa andja teavitas xx.xx.xxxx loa andmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuste/vastuväidete esitamiseks (xx.xx.2026 kiri nr xxx; HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 47 lg 2, § 48 lg 1, 3 ja 4), määraes ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul.

Eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid *laekus/ei laekunud*.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis SKP Invest OÜ-lt xx.xx.xxxx kirjaga nr xxx arvamust või vastuväiteid keskkonnavalda andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks xxx.

SKP Invest OÜ xxx.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse luba ja kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (KeHJS § 3 lg 1 p 1, p 2).

Keskkonnaamet peab andma eelhindangu ja kaaluma keskkonnamõju hindamise (KMH) vajalikkust (KeHJS § 6 lg 2³), kuna tegemist on kuni 25 ha suuruse alaga kaevandamisloa taotlusega (KeHJS § 6 lg 2 p 2, § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (määrus nr 224; § 1 lg 1 ja § 3 p 4)).

Eelhindanguga selgitatakse, kas kavandatav tegevus võib eeldatavalt kaasa tuua olulise keskkonnamõju või mitte ning otsustatakse KMH algatamine või algatamata jätmine (KeHJS § 6 lg 2¹, § 6¹ lg 3, § 11 lg-d 2 ja 4).

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (KOTKAS xx kiri nr xx), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevuskoht ei asu Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata Natura 2000 võrgustiku alasid ebasoodsalt;
- eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
- eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub olemasolevat veerežiimi muutmata ja reostuse teket tuleb hoolega vältida;
- mäeeraldisel looduslik maastik kaevandamistööde käigus hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem taastatav maa-ala korrastamisega;
- kaevandamine ei avaldada negatiivset mõju kaitsealustele liikidele.

Loa andmisel tuleb siiski arvestada eelhindangus välja toodud keskkonnameetmetega (vt 3.2.2.)

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused loa andmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse

eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Ettevõttel on luba (seaduses ka kui kaevandamisluba) vaja maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1).

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

3.1.1. Maavara kaevandamine

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Uudeküla II kruusakarjääri keskkonnaloa taotluse Tapa Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Tapa Vallavolikogu nõustus 19.06.2025 otsusega nr 202 keskkonnaloa andmisega tingimuslikult.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmekava, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmevõimaldaja jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmekavade kohta. Uudeküla II kruusakarjääri keskkonnaloa taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamisjäätmekavaid ei teki. Kaevandamisjäätmekavadeks võib kvalifitseerida kooritud katendi (kokku 34 tuhat m³), kuid taotluse kohaselt korrastatakse karjäär metsamaaks ja korrastamistöödesks mittevajalik katend võõrandatakse. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jäätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmekavaid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jäätmekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jäätmete eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Taotluse seletuskirja kohaselt kasutatakse Uudeküla II karjääri kruusa looduslikul kujul ja ka töödelduna. Looduslikul kujul saab jämedapurrurikast kruusa kasutada täitepinnaena. Peale jämedapurdse materjali väljasõelumist saab liiva kasutada

valikuliselt ehitussegudes. Purustatud kruus sobib kruusateede ehituseks ja remondiks. Vajadusel materjali töödeldakse sobilikeks puistematerjalideks (purustatud kruusasegud, kruuskillustik). Karjäär hakkab tööle projektipõhiselt st kui ehitusobjekte pole, siis on karjäär suletud.

3.1.2. Loa andmisest keeldumise aluste hindamine

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa andmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55).

- tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1).
- tegevusega ei kaasne keskkonnoahtu (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet järeldas, et tegevusel puudub oluline keskkonnamõju xx dokumendiga nr xx.
- tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonna kvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1).
- loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga, mis on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ (MaaPS § 55 lg 2 p 10). Samuti ei tuvastatud vastuolusid teiste valdkondade eriseadustega. Eelhinnangus kui ka korralduses on nimetatud erinevaid aspekte, millele on vaja tähelepanu pöörata arvestades sotsiaalse keskkonna, looduskeskkonna, liigikaitse, julgeoleku ja kultuuri valdkonna seadustes väljendatud riigi huvi.
- Kohaliku omavalitsuse üksus (Tapa Vallavolikogu) nõustus 19.06.2025 otsusega nr 202 tingimuslikult keskkonnoaloa andmisega taotletaval mäeeraldisel kaevandamiseks (MaaPS § 55 lg 2 p 11). Kohaliku omavalitsuse üksuse tingimustega on loa andmisel arvestatud.
- tehtavad tööd ei mõjuta oluliselt ebasoodsalt kaitstavat loodusobjekti (MaaPS § 55 lg 2 p 12). KMH eelhinnangu järeldus oli, et Uudeküla II kruusakarjääri tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju.
- taotleja ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga xx.xx.2026, MaaPS § 55 lg 3 p 1).

3.1.3. Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kinnistud ei kuulu ettevõttele. Tegemist on riigile kuuluva kinnistuga, mille kasutamiseks sõlmitakse rendileping peale keskkonnoaloa saamist. Loa andjal on muu hulgas vajalik arvestada asjaoluga, et tegevuskohaks oleva kinnistu omandi- või kasutusõigus võib muutuda või lõppeda. Loa andjal on õigus tunnistada haldusakt, mis andmise ajal oli õiguspärane, isiku kahjuks edasiulatuvalt kehtetuks, kui haldusorganil oleks olnud õigus jätta haldusakt hiljem muutunud faktiliste asjaolude tõttu või hiljem muudetud õigusnormi alusel välja andmata ja avalik huvi haldusakti kehtetuks tunnistamiseks kaalub üles isiku usalduse, et

haldusakt jääb kehtima (HMS § 66 lg 2 p 2). Kuivõrd loa andjal on õigus jätta luba andmata kui puudub tegevuskohaks oleva kinnistu kasutusõigus, peab loa andja põhjendatuks jätta endale õigus tunnistada käesoleva korraldusega antav luba nr KL-526227 kehtetuks, kui tegevuskoha kasutamise õiguslik alus lõpeb (HMS § 53 lg 1 p 4).

3.2. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.2.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Tapa Vallavolikogu nõustus 19.06.2025 otsusega nr 202 keskkonnaloa andmisega tingimustel, et:

- 1. mäeeraldise ala tuleb kasutusele võtta etapiviisiliselt ligikaudu 3,5 ha suuruste osadena;*
- 2. paralleelselt kaevandamisega alustada ammendatud alade korrastamisega;*
- 3. säilitada Tika maaüksusel asuv matkaraja lõik 10 m koridorina ning leida hiljem kaevandatud alale matkaraja jaoks asenduskoridor;*
- 4. säilitada Porkuni metskond 27 maaüksusel (mäeeraldise loodenurgas) asuv terviserada;*
- 5. SKP Invest OÜ hooldab vastavalt kruusakattega teele kehtestatud seisunditaseme nõuetele munitsipaalomandisse kuuluvat Uudeküla-Savalduma teed alates Porkuni metskond 27 kinnistu mahasõidust kuni riigile kuuluva Järva-Jaani-Tamsalu-Kullenga tee nr 15128 teeni.*

Keskkonnaamet edastas 26.06.2025 kirjaga nr DM-130322-17 ettevõttele tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks Tapa Vallavolikogu 19.06.2025 otsuse nr 202. SKP Invest OÜ nõustus Tapa Vallavolikogu tingimustega (ettevõtte 30.06.2025 e-kiri on registreeritud KOTKAS-s 30.06.2025 numbriga DM-130322-18).

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel xx kirjaga nr xx Uudeküla II kruusakarjääri keskkonnanaloa taotlusele koostatud keskkonnamõtjude eelhinnangu ja KMH algamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Tapa Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga xx.

Tapa Vallavalitsus xxx

Keskkonnaamet edastas HMS § 49 lõike 1 alusel xx kirjaga nr xx Uudeküla II kruusakarjääri keskkonnanaloa andmise otsuse ja loa eelnõud seisukoha võtmiseks Tapa Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga xxx.

Tapa Vallavalitsus xxx.

3.2.2. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõtjude eelhinnangu ning otsustanud xx kirjaga nr xx Uudeküla II kruusakarjääri keskkonnanaloa taotlusele jätta KMH algamata. Eelhinnangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline negatiivne keskkonnamõtju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Uudeküla II kruusakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete osakeste häiring. Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa andmisel arvestada:

1. *masinate korraline hooldus teostada selleks ettevalmistatud platsil;*
2. *karjääritegevusega seonduva tolmu leviku piiramiseks tuleb kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada karjääriseseid teid ja platse;*
3. *tööde korraldus karjääris peab tagama, et avalikele teedele ei kanduks liiva ja tolmu;*
4. *loa omaja hooldab vastavalt kruusakattega teele kehtestatud seisunditaseme nõuetele munitsipaalomandisse kuuluvat Uudeküla-Savalduma teed alates Porkuni metskond 27 kinnistu mahasõidust kuni riigile kuuluva Järva-Jaani-Tamsalu-Kullenga tee nr 15128 teeni;*
5. *mäeeraldise ala tuleb kasutusele võtta etapiviisiliselt ligikaudu 3,5 ha suuruste osadena st järgmisele osale ei liiguta enne, kui eelmine osa on ammendatud ja alustatud taasmetsastamisega;*
6. *paralleelselt kaevandamisega alustada ammendatud alade korrastamisega;*
7. *vajalikud raadamistööd teostada väljaspool loomastiku ja linnustiku sigimisperioodi;*
8. *karjääri lubatud tööaeg on E-R kell 8.00-18.00, nädalavahetustel ja riiklikel pühadel on töö tegemine keelatud. Vähem müra põhjustavad tööd (masinate tankimine, hooldus jms) on lubatud igal ajal;*
9. *säilitada (sh haljastus) Tika maaüksusel asuv matkaraja lõik 10 m koridorina ning kui soovitakse selle all olev varu hiljem siiski väljata, tuleb koostöös kohaliku omavalitsusega leida ammendatud alale matkaraja jaoks asenduskoridor. Tagada karjääri piires kulgeva rajalõigu ohutu läbitavus igal ajal;*

10. säilitada Porkuni metskond 27 maaüksusel (mäeeraldise loodenurgas) asuv terviserada ning tagada karjääri piires kulgeva rajalõigu ohutu läbitavus igal ajal.

Keskkonnameetmete esitamisel on arvestatud keskkonnahäiringute leevendamise võimalusi ning menetluse jooksul Tapa Vallavolikogult laekunud arvamust.

3.2.3 Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Alljärgnevalt on toodud kokkuvõtlikud kaalutlused kõrvaltingimuste lisamiseks.

Kaevandamiseks taotletav Uudeküla II kruusakarjäär kattub kavandatav karjäär rohelise võrgustikuga. Kohaliku omavalitsuse üksuse soovist tulenevalt esitas taotleja rohevõrgustiku eksperthinnangu (registreeritud KOTKAS-s 12.05.2025 numbriga DM-130322-15), milles märgiti kokkuvõtvalt, et kui mäeeraldise alal teostada raadamine terve ploki ulatuses korraga, siis langeks rohevõrgustikuna funktsioneeriva territooriumi pindala antud rohelise võrgustiku koridoris alla 80%. Üldplaneeringus nimetatud 80% on võimalik tagada, kui ala võetakse kasutusele etapiviisiliselt ca 3,5 ha suuruste osadena. Paralleelselt uue tööloigu kasutusele võtmisega tuleb ammendatud karjääri osas teostada korrastamistööd, et anda korrastatud (taasmetsastatud) ala esimesel võimalusel tagasi loodusele. Tapa Vallavolikogu nõustus Uudeküla II kruusakarjääri keskkonnaloa andmisega tingimustel, et kaevandatakse etapiviisiliselt ja paralleelselt ka korrastatakse. Ettevõtte on kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimustega nõustunud. Looduslikult on ala metsamaa, millel on teatud määral väärtus piirkonna elustikule. Seetõttu kaevandamise tulemusel elupaigad looma- ja taimeliikidele vähenevad ja elurikkuse säilitamise eesmärgil tuleb raadamistööd teha väljaspool loomade ja lindude sigimisperioodi.

Porkuni metskond 27 maaüksusel (mäeeraldise loodenurgas) asub ligikaudu 50 m pikkune Sihtasutuse Eesti Terviserajad võrgustikku kuuluv Tamsalu terviseraja lõik ning Tika maaüksusel asub ligikaudu 360 m pikkune matkaraja lõik. Võib eeldada, et matkaradu kasutatakse sageli ning on virgestusvõimalustena olulised. Tapa Vallavolikogu esitatud tingimuste kohaselt tuleb

a) säilitada Tika maaüksusel asuv matkaraja lõik 10 m koridorina ning leida hiljem kaevandatud alale matkaraja jaoks asenduskoridor

b) säilitada Porkuni metskond 27 maaüksusel (mäeeraldise loodenurgas) asuv terviserada.

Kohaliku omavalitsuse üksuse otsuses on muu hulgas veel kirjeldatud, et 09.12.2024 toimunud kohtumisel lepitati kokku järgnevas: ettevõtte säilitab matkaraja lõigu 10 m laiuse koridorina ning sellel alal ei kaevandata. Koridoris säilitatakse haljastus. Matkaraja koridori nõlvad kindlustatakse selliselt, et ei tekiks varisemist. Mäeeraldise loodenurgas asuv suusarada säilitatakse ning kaevandamise tegevus lahendatakse selliselt, et Pätsimäe idanõlv ei hakkaks varisema. Kuna loa taotleja on kohaliku omavalitsuse üksuse tingimustega nõustunud, lisatakse

need antavale keskkonnaloale. Kirjeldatud tingimustest üheselt arusaamise ja täitmise huvides peab Keskkonnaamet vajalikuks neid vastavalt täiendada.

Müra tekitab katendi koorimine karjääri avamisel, toodangu väljavedu ja mobiilse sõelumissõlme kasutamine. Lähim elamu jääb Uudeküla II kruusakarjääri mäeeraldisest ligikaudu 500 m kaugusele edela poole Kivimäe (katastritunnus 78701:003:0039) kinnistule, karjääri ja hoonete vahele jääb ortofoto alusel valdavalt lage ala. Taotluse seletuskirjas on toodud, et juba karjääri avamise etapil rajatakse karjääri piirile katendist vallid, mis on praktikas osutunud väga tõhusateks müra ja õhusaaste leviku tõkestajateks karjääri alast väljapoole. Lisaks on selgitatud, et karjäär hakkab tööle projektipõhiselt st kui ehitusobjekte pole, siis on karjäär suletud. Töö tegemise ajaks kavandatakse ajavahemikku 8.00-19.00, praktika aga näitab, et tavaliselt jääb karjääride töö aeg siiski vahemikku 8.00-17.00. Arvestades, et vahetult piirneva Uudeküla kruusakarjääri keskkonnaloale kantud kõrvaltingimuse kohaselt on karjääri tööaega piiratud (*töö tohib Uudeküla kruusakarjääris toimuda ainult tööpäevadel (s.o E-R kell 8.00-18.00), nädalavahetustel ja riiklikel pühadel on töö tegemine keelatud*) ning Uudeküla II kruusakarjääri keskkonnaloa taotleja ei ole Uudeküla kruusakarjääri keskkonnaloa omaja st puudub võimalus mäetöid planeerida võimalikult vähe häiringuid põhjustavalt, peab Keskkonnaamet põhjendatuks piirata tööaega ka Uudeküla II kruusakarjääris.

Tolmu tekke- ja leviku vähendamiseks saab vajadusel karjäärisisestel teedel transpordivahendite liikumise kiirust piirata. Tolmu kontsentratsiooni vähendamiseks intensiivsel kaevandamise perioodil on soovituslik niisutada karjäärisiseseid teid veega, võtta kasutusele niisuti sorteerimissõlmes või katta veokite koormaid katetega.

Karjäärile on olemas ligipääs Uudeküla II kruusakarjääri mäeeraldisest teenindusmaast vahetult lõuna poole jäävalt avalikult kasutatavalt Uudeküla-Savalduma teelt, mis viib riigi kõrvalmaanteele Järva-Jaani – Tamsalu – Kullenga. Kohaliku omavalitsuse üksus on loa andmisega nõustunud muu hulgas tingimusele, et SKP Invest OÜ hooldab vastavalt kruusakattega teele kehtestatud seisunditaseme nõuetele munitsipaalomandisse kuuluvat Uudeküla-Savalduma teed alates Porkuni metskond 27 kinnistu mahasõidust kuni riigile kuuluva Järva-Jaani-Tamsalu-Kullenga tee nr 15128 teeni. Ettevõtte on kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimusega nõustunud.

Kruusakarjäär jääb kaitsmata põhjaveega alale (keskkonnaregistri kood LTA1000226) ning Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundlikule alale (keskkonnaregistri kood LTA1000001). Aniste karstijärvik jääb ca 1,3 km kaugusele ja Savalduma karstiala ca 2 km kaugusele. Keskkonnaamet palus 22.01.2025 kirjaga nr DM-130322-5 lisainfot piirkonna põhjaveetaseme kohta, tegi ettepaneku mõõta veetaset Kivimäe kinnistu puurkaevus (katastritunnus 78701:003:0039) ning selgitada mõju lähikonna karstinähtustele: Aniste-Einjärve karstivormid, Uudeküla karstiala, Naistevälja karstiala ja Savalduma karstivormid. SKP Invest OÜ esitas hüdrogeoloogilise eksperthinnangu 17.02.2025 kirjaga, mis on registreeritud KOTKAS-s 19.02.2025 numbriga DM-130322-6. Eksperthinnangu kokkuvõtte on järgmine:

a) mõju karstinähtustele puudub, kuna karjääri mõju põhjaveele piirneb vaid põhjavee

toitumistingimuste mõningase muutumisega mäeeraldisel, mis ei ole piisav tajutavate mõjude tekkeks piirkonna karstisüsteemides

b) Kivimäe kinnistu kaevus ei olnud kaevu konstruktsiooni tõttu veetaset võimalik mõõta, kuid kaevu sügavus on piisav (~40 m), et puudub oht joogivee kättesaadavusele. Kivimäe kinnistu omaniku arvamuse kohaselt ei ole mõõtmise vajalik ega ka võimalik, kuna kaevu konstruktsioon on suletud.

Kuna lubjakivi kattev pinnas eemaldatakse, suureneb mõnevõrra risk põhjavee reostumiseks. Selle riski maandamiseks on oluline lähtuda karjääris rasketehnika vastutustundliku kasutamise põhimõtetest. Kuna kasutatav tehnika sisaldab ja kasutab töötamiseks määrdeaineid ja kütust, siis on võimalik, et esineb nende lekkeid. Reostuse vältimiseks tuleb rangelt jälgida, et kaevandamis-ja laadimiskohtades ei satuks diiselkütust ega määrdeõli karjääri põhja. Seadmete tankimine ja hooldus peab toimuma väljaspool karjääri või selleks spetsiaalselt ettevalmistatud platsil, mis on varustatud õlitõrje vahenditega. Seega lisatakse antavale keskkonnaloale asjakohane kõrvaltingimus.

Keskkonnaloa omajal tuleb võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed häiringute vähendamiseks ning tagada, et tegevusega kaasnevad häiringud ei leviks tootmisterritooriumilt väljapoole. Eeltoodu alusel on põhjendatud antavale keskkonnaloale määrata kõik keskkonnameetmed, mida on nimetatud punktis 3.2.2.

Antavale keskkonnaloale nr KL-526227 lisatakse järgmised kõrvaltingimused:

- 1. masinate korraline hooldus teostada selleks ettevalmistatud platsil;**
- 2. karjääritegevusega seonduva tolmu leviku piiramiseks tuleb kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada karjäärisiseseid teid ja platse;**
- 3. tööde korraldus karjääris peab tagama, et avalikele teedele ei kanduks liiva ja tolmu;**
- 4. loa omaja hooldab vastavalt kruusakattega teele kehtestatud seisunditaseme nõuetele munitsipaalomandisse kuuluvat Uudeküla-Savalduma teed alates Porkuni metskond 27 kinnistu mahasõidust kuni riigile kuuluva Järva-Jaani-Tamsalu-Kullenga tee nr 15128 teeni;**
- 5. mäeeraldise ala tuleb kasutusele võtta etapiviisiliselt ligikaudu 3,5 ha suuruste osadena st järgmisele osale ei liiguta enne, kui eelmine osa on ammendatud ja alustatud taasmetsastamisega;**
- 6. paralleelselt kaevandamisega alustada ammendatud alade korrastamisega;**
- 7. vajalikud raadamistööd teostada väljaspool loomastiku ja linnustiku sigimisperioodi;**
- 8. karjääri lubatud tööaeg on E-R kell 8.00-18.00, nädalavahetustel ja riiklikel pühadel on töö tegemine keelatud. Vähem müra põhjustavad tööd (masinate tankimine, hooldus jms) on lubatud igal ajal;**
- 9. säilitada (sh haljastus) Tika maaüksusel asuv matkaraja lõik 10 m koridorina ning kui soovitakse selle all olev varu hiljem siiski väljata, tuleb koostöös kohaliku omavalitsusega leida ammendatud alale matkaraja jaoks asenduskoridor. Tagada karjääri piires kulgeva rajalõigu ohutu läbitavus igal ajal;**
- 10. säilitada Porkuni metskond 27 maaüksusel (mäeeraldise loodenurgas) asuv**

terviserada ning tagada karjääri piires kulgeva rajalõigu ohutu läbitavus igal ajal.

3.3. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Uudeküla II kruusakarjääri keskkonnaloa taotluse avalikustamise käigus soovis Tapa Vallavalitsus 09.04.2025 kirjaga nr 6-4/25/619-2 (registreeritud KOTKAS-s 10.04.2025 numbriga DM-130322-10) lisaandmeid rohevõrgustiku, matkaradade ja varustuskindluse kohta. SKP Invest OÜ edastas vastused Tapa Vallavalitsusele ja loa andjale 14.04.2025 kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 14.04.2025 numbriga DM-130322-11). Tapa Vallavalitsus palus 29.04.2025 kirjaga nr 6-4/25/619-4 (registreeritud KOTKAS-s 02.05.2025 numbriga DM-130322-12) loa taotlejalt täiendavat infot rohevõrgustikuga seondult ning teavitas Keskkonnaametit 05.05.2025 e-kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 05.05.2025 numbriga DM-130322-13), et SKP Invest OÜ tellib rohevõrgustiku eksperthinnangu ja kohaliku omavalitsuse üksus annab arvamuse taotlusele pärast nimetatud eksperthinnangu tutvumist.

Uudeküla II kruusakarjääri keskkonnaloa nr KL-526227 otsuse ja loa eelnõu avalikustamise käigus xxx.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo